gemeente Winterswijk

B&W-nota

programma	:	2. Meedoen in Winterswijk
beleidsveld	:	1.3 Jeugd
onderwerp	:	Jaarverslag LerenWerkt 2023-2024
advies	:	1. Het jaarverslag LerenWerkt 2023-2024 vast te stellen. 2. De raad voor te stellen het jaarverslag LerenWerkt 2023-2024 voor kennisgeving aan te nemen.
besluit	:	- zie pagina 2.

behandeld door: L. Abbink **team:** CLBA **collegiaal overleg gepleegd met:** E. Abbink en H. Rodenberg **van team:** CLBA **teammanager:** N. van den Hurk **manager:** A. Demir	**openbaarheid:** ☐ niet openbaar ☐ openbaar (met uitgestelde publicatie) X openbaar (directe publicatie) **kritische termijn voor besluitvorming:** X nee ☐ ja, vanwege: ___
financiële consequenties: X Nee ☐ Ja, gedekt in de begroting ☐ Ja, niet gedekt in de begroting, dekking via: ☐ Ja, anders: ___	**portefeuillehouder:** E.S.F. Schepers-Janssen
is / wordt opgenomen op de termijnagenda? X Nee ☐ Ja, jaar: ___ kwartaal: ___ ☐ Ja, kwartaal nog niet bepaald	**naar gemeenteraad:** ☐ nee ☐ ja, ter informatie X ja, ter besluitvorming (via raadscommissie)
aanvrager is op grond van artikel 4:7 van de Algemene wet bestuursrecht geïnformeerd over het (gedeeltelijk) negatieve advies: n.v.t.	**communicatie via:** ☐ persbericht ☐ anders, nl. ___ X n.v.t.
de geadresseerde en evt. andere belanghebbenden die naar verwachting bedenkingen hebben tegen het advies zijn op grond van artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht gehoord: n.v.t.	

bijlagen:
1. Jaarverslag LerenWerkt 2023-2024
2. Raadsvoorstel
3. Conceptraadsbesluit

besluit

onderwerp: Jaarverslag LerenWerkt 2023-2024

behandeld door: L. Abbink

datum besluit door college B&W: 18 februari 2025

besluit:
1. Het jaarverslag LerenWerkt 2023-2024 vastgesteld.
2. De raad voorgesteld het jaarverslag LerenWerkt 2023-2024 voor kennisgeving aan te nemen.

overwegingen college indien besluit afwijkend is van het ambtelijk advies:

paraaf secretaris:	

B&W-nota

inleiding:
Op grond van artikel 25 lid 1 van de Leerplichtwet moet het college jaarlijks de gemeenteraad informeren over het gevoerde beleid inzake de handhaving van de leer- en kwalificatieplicht en de resultaten daarvan. Bijgevoegd is daarom het jaarverslag van LerenWerkt over het schooljaar 2023-2024. Team LerenWerkt voert voor de gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doesburg, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk de wettelijke taken van het Regionale Meld- en Coördinatiepunt (RMC, vanaf schooljaar 2023-2024 Doorstroompunt) en gedeeltelijk de leerplichttaken uit. In dit jaarverslag zijn de resultaten van zowel de leer- als kwalificatieplicht als van het Doorstroompunt opgenomen.

advies:
1. Het jaarverslag LerenWerkt 2023-2024 vast te stellen.
2. De raad voor te stellen het jaarverslag LerenWerkt 2023-2024 voor kennisgeving aan te nemen.

argumenten/onderbouwing:

Ad. 1. Jaarverslag LerenWerkt 2023-2024
1.1 De rapportages en resultaten zijn opgenomen in één jaarverslag.
Het jaarverslag LerenWerkt is een gezamenlijke verantwoording van leerplicht van negen Achterhoekse gemeenten en het Doorstroompunt. Het is een regionale afspraak één gezamenlijk verslag te maken. Leerplichtambtenaren van genoemde gemeenten en het Doorstroompunt werken samen aan het terugdringen van schoolverzuim en schooluitval in de regio Achterhoek. Doel is dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen.

1.2 Regionale ontwikkelingen verzuim en vrijstellingen
Verzuim
In de regio zien we ten opzichte van schooljaar 2022-2023 een stijging van zowel absoluut verzuim, relatief verzuim, luxe verzuim als verzuim 18+. De stijging absoluut verzuim is een zorgelijke ontwikkeling in de regio en stijgt al een aantal jaren. Het wordt voor een belangrijk deel verklaard door de toename van het aantal nieuwkomers, de wachtlijsten voor de start in de Internationale Schakelklassen (ISK) en de doorstroom vanuit de ISK's naar regulier onderwijs of inburgering.

Bij relatief verzuim is de stijging mede te verklaren door de toenemende aandacht voor verzuim op scholen. Er is veel aandacht besteed aan de samenwerking tussen leerplicht en scholen. Op een aantal scholen wordt gewerkt met preventieve spreekuren die ervoor zorgen dat afwezigheid van leerlingen snel wordt gesignaleerd en opgepakt. Deze ontwikkeling zien we ook bij de verzuim aanpak onder jongeren ouder dan 18. Enige zorg bij deze groep is dat scholen vaak aangeven dat er 'geen 'actie gewenst' is door de consulenten van het Doorstroompunt. Dit is niet conform de afspraken in het regionale verzuimprotocol. Consulenten van het Doorstroompunt bezoeken de mbo's met regelmaat om de aanpak en samenwerking onder de aandacht te brengen.

Vrijstellingen
Het aantal vrijstellingen op lichamelijke of psychische gronden (artikel 5 onder a Leerplichtwet) en op grond van bedenkingen tegen de richting van het onderwijs (artikel 5 onder b Leerplichtwet) zijn beide ten opzichte van schooljaar 2022-2023 gestegen. Dit komt overeen met de landelijke trend. Er zijn wel verschillen per gemeente. Omdat het kleine aantallen betreft, fluctueren deze van jaar tot jaar. Een verhuizing van een groot gezin kan dan voor vrijstellingen op grond van bedenkingen tegen de richting van het onderwijs al voor een stijging zorgen.

Tegenover deze stijging staat een daling van het aantal artikel 15-vrijstellingen: het volgen van ander onderwijs. Dit is een positieve ontwikkeling. Het lukt dus beter om voor jongeren een passende plek te vinden waar zij zich kunnen ontwikkelen zonder dat een vrijstelling nodig is. Dit betekent meestal dat de school dan betrokken blijft en er geen uitschrijving volgt en dus geen vrijstelling nodig is.

1.3 Lokale ontwikkelingen verzuim gemeente Winterswijk

Absoluut verzuim	**2022-2023**	**2023-2024**
Primair onderwijs	23	11
Voortgezet onderwijs	11	7
Middelbaar beroepsonderwijs	2	3

Relatief (wettelijk) verzuim	**2022-2023**	**2023-2024**
Primair onderwijs	2	2
Voortgezet onderwijs	37	47
Middelbaar beroepsonderwijs	35	37

Luxe verzuim	**2022-2023**	**2023-2024**
Primair onderwijs	2	7
Voortgezet onderwijs	1	8
Middelbaar beroepsonderwijs	0	0

Overig verzuim	**2022-2023**	**2023-2024**
Primair onderwijs	3	4
Voortgezet onderwijs	24	32
Middelbaar beroepsonderwijs	22	11

Informatie en advies	**2022-2023**	**2023-2024**
Primair onderwijs	0	8
Voortgezet onderwijs	0	29
Middelbaar beroepsonderwijs	0	0

*Absoluut verzuim: geen schoolinschrijving en geen vrijstelling
* Relatief (wettelijk) verzuim: ongeoorloofd verzuim van 16 uur in een periode van 4 weken
* Luxe verzuim: zonder toestemming van schoolleiding afwezig buiten de schoolvakanties
* Overig verzuim: zorgelijk ongeoorloofd verzuim

Toelichting op bovenstaande gegevens
Met de verhoging van het fte van de functie van leerplichtambtenaar per schooljaar 2023-2024 kan er meer ingezet worden op zichtbaarheid op scholen. Dit heeft geleid tot kortere lijntjes tussen de leerplichtambtenaar en de scholen waardoor verzuim sneller wordt gemeld. Dit is een positief resultaat, aangezien het meer verzuimgevallen in beeld brengt, wat de mogelijkheid biedt om vroegtijdig in te grijpen en gericht te werken aan preventie.

Winterswijk kent, in verhouding tot de andere gemeenten, een hoog aantal verzuimmeldingen 'geen onderwijs'. Een melding 'geen onderwijs" wil zeggen dat er voorafgaand aan de absoluut verzuimmelding geen inschrijving in het onderwijs is geweest. Dit hoge aantal is te verklaren door het AZC in Winterswijk. Na plaatsing op het AZC in Winterswijk is er tijd nodig om een jongere in te schrijven bij een school. Een aantal van deze jongeren stond op de wachtlijst van ISK. Het ISK in Winterswijk heeft een periode te weinig onderwijsplekken kunnen bieden ten opzichte van de (hoge) instroom. Het ISK Winterswijk heeft voor deze leerlingen een welkomstklas op het AZC georganiseerd. Op deze manier ontstaat er een daginvulling en ontmoeting tussen de toekomstige klasgenoten. De welkomstklas is ontstaan uit noodzaak, maar het ISK Winterswijk merkte ook een positief effect; de leerlingen ervaarden een zachte landing voordat zij volledig naar school gaan. Desalniettemin hebben deze leerlingen recht op volledig onderwijs en heeft dit ook de prioriteit en aandacht.

In schooljaar 2023-2024 ging het om 78 jongeren met melding 'geen onderwijs'. 54 van deze jongeren wordt later alsnog inschreven in onderwijs en 21 jongeren wordt afgesloten met als reden 'overig'. Vaak verhuizen deze jongeren naar een andere gemeente en komen zij in beeld bij de leerplichtambtenaar van de betreffende gemeente. 3 jongeren worden overgedragen naar de consulent van het doorstroompunt wegens het bereiken van de 18-jarige leeftijd.

Lokale ontwikkelingen vrijstellingen gemeente Winterswijk

Vrijstelling van inschrijving onderwijs	2022-2023	2023-2024
5 onder a (psychisch/lichamelijk beperking)	4	4
5 onder b (bedenkingen over de richting van het onderwijs)	18	19
5 onder c (onderwijsinschrijving in het buitenland)	4	7
Artikel 15 (volgen van ander onderwijs)	2	2

Toelichting op bovenstaande gegevens
Deze aantallen zijn passend bij de regionale ontwikkelingen en laten ten opzichte van het jaar ervoor weinig schommelingen zien.

1.4 Regionale ontwikkelingen op het gebied van voortijdig schoolverlaten
Na de piek in 2022 van 30.000 vsv'ers in Nederland stagneert landelijk de stijgende trend van de afgelopen jaren. In de Achterhoek stijgt het aantal echter nog steeds. Schooljaar 2022-2023 betrof het 453 jongeren. Schooljaar 2021-2022 waren dit er 445. Ook hier zien we de invloed van de wachtlijsten op de ISK en doorstroom naar inburgering.
De arbeidsmarkt blijft trekken aan jongeren. Veel voortijdig schoolverlaters en oud-vsv'ers (vsv'ers van eerdere schooljaren) gaan niet terug naar school maar gaan aan het werk. Wanneer dit niet lukt, begeleidt het Doorstroompunt hen richting gemeenten voor begeleiding vanuit jeugdzorg, WMO of de participatiewet.

1.5 Lokale ontwikkelingen op het gebied van voortijdig schoolverlaten
In de regio zijn er schooljaar 2023-2024 1.342 melding van schooluitschrijvingen van jongeren tussen van 12 tot 23 jaar, ook wel nieuw vsv'ers genoemd. De jongeren van 12 tot 18 jaar worden door de leerplichtambtenaar opgepakt als absoluut verzuim (geen schoolinschrijving). In Winterswijk zijn er in het schooljaar 2023-2024 178 nieuwe vsv meldingen. Dit wil niet zeggen dat elke melding neerkomt op een daadwerkelijke vsv registratie bij DUO. DUO registreerde afgelopen schooljaren, vanaf 2019 tot 2023, gemiddeld 46 daadwerkelijke nieuw vsv'er. Deze aantallen zijn terug te zien in het DUO vsv-dashboard. Dit verschil in melding bij LerenWerkt en registratie bij DUO is te verklaren doordat de melding bijvoorbeeld onterecht bleek of een jongere switcht met een kleine tussenpoos naar een andere opleiding.

Ad. 2. Uw college moet op grond van de Leerplichtwet jaarlijks verslag uitbrengen aan de gemeenteraad.
Op grond van artikel 25, lid 1 van de Leerplichtwet moet het college jaarlijks verslag uitbrengen aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid inzake de handhaving van de leerplicht en de kwalificatieplicht en de resultaten daarvan.

---

betrokkenenparagraaf:
N.v.t.

---

advisering externe adviesorganen/belangenorganisaties:
N.v.t.

---

scenario's (indien gewenst/mogelijk):
N.v.t.

---

financiële paragraaf incl. subsidiekansen en financiële risico's:
N.v.t.

---

overige risico's:
N.v.t.

---

aspecten duurzaamheid:
N.v.t.

---

vervolgprocedure en planning:
Nadat het jaarverslag ter kennisgeving aan de gemeenteraad is voorgelegd, wordt het jaarverslag ter kennisname aangeboden aan alle directeuren, teamleiders en zorgcoördinatoren van de betrokken scholen. Ook zal het binnen de 9 gemeenten verspreid worden. Het verslag zal tenslotte openbaar gepubliceerd worden op www.lerenwerkt.nu.

Iedere gemeente rapporteert afzonderlijk aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de resultaten inzake de handhaving van de leer- en kwalificatieplicht van het afgelopen schooljaar. p basis van deze opgaven wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de landelijke resultaten. Doorgaans wordt dit opgenomen in de voortgangsrapportage passend onderwijs. Ook worden enkele cijfers gepubliceerd op www.vsvkompas.nl en www.waarstaatjegemeente.nl.

---

relatie met andere besluitvorming/andere projecten:
N.v.t.

---

integriteitstoets:
N.v.t.

---

overige opmerkingen:
Nieuwe werkwijze Doorstroompunt
Ter voorbereiding op de nieuwe Wet van School naar duurzaam werk heeft het Doorstroompunt sinds maart een andere werkwijze. Voorheen waren er consulenten voor verzuim 18+, vsv en begeleiding naar werk. Met de nieuwe werkverdeling doen alle consulenten van het Doorstroompunt nu alle taken. Zij zijn gekoppeld aan enkele gemeenten. Dit bevordert de samenwerking met de medewerkers jeugd van de gemeente. Door deze nieuwe werkwijze moesten consulenten op onderdelen ingewerkt worden en soms ook nieuwe (lokale) netwerken leren kennen.

Toename nieuwkomers
De afgelopen jaren zien we in de regio het aantal nieuwkomers toenemen. Het gaat dan niet alleen om alleenstaande asielzoekers maar bijvoorbeeld ook om Oekraïners. Het is voor de professionals die deze jongeren vanwege verzuim of schooluitval begeleiden niet altijd duidelijk welke regels op hen van toepassing zijn en welke voorzieningen regionaal of lokaal beschikbaar zijn. Wanneer dit wel bekend is, zijn er vaak wachtlijsten. Dit bemoeilijkt de begeleiding om hen op een goede passende plek te krijgen. Dit zien we terug in de toename van het aantal absoluut verzuimmeldingen.

In hoeverre biedt de verzuimregistratie inzicht in toe- of afname van verzuim?
Een (lokale) toe- of afname van het aantal verzuimmeldingen zegt niet altijd iets over een stijging of daling van verzuim, maar hangt vaak samen met de aandacht voor verzuimregistratie. Leerplichtambtenaren en consulenten Doorstroompunt wijzen scholen op hun verantwoordelijkheid om verzuim juist en tijdig te

registreren. Dit kan leiden tot een (tijdelijke) toename van het aantal meldingen. Een vergelijking van verzuim tussen gemeenten of regio's zegt niet in alle gevallen iets over de kwaliteit van begeleiding door leerplicht en het Doorstroompunt, maar kan ook een resultaat zijn van aandacht voor een juiste registratie.